

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

**Економічний факультет
Кафедра «Аудит, облік та оподаткування»**

**МОДЕЛІ ТА МЕТОДИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ В АНАЛІЗІ, АУДИТІ
ТА ОПОДАТКУВАННІ**

**методичні вказівки до проведення практичних занять
для здобувачів ОС «Магістр»
ОНП «Аудит, державний фінансовий контроль та експертиза»
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»**

Кропивницький, 2024 р.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

**Економічний факультет
Кафедра «Аудит, облік та оподаткування»**

**МОДЕЛІ ТА МЕТОДИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ В АНАЛІЗІ, АУДИТІ
ТА ОПОДАТКУВАННІ**

**методичні вказівки до проведення практичних занять
для здобувачів ОС «Магістр»
ОНП «Аудит, державний фінансовий контроль та експертиза»
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»**

**Затверджено на засіданні кафедри
«Аудит, облік та оподаткування»
протокол №1
від 29. 08. 2024 р.**

Кропивницький, 2024 р.

Моделі та методи прийняття рішень в аналізі, аудиті та оподаткуванні : метод. вказ. до провед. практ. занять: для здоб. ОС «Магістр» за ОНП «Аудит, державний фінансовий контроль та експертиза» зі спец. 071 «Облік і оподаткування» / [уклад. А.М. Лисенко]; М-во освіти і науки України, Центральноукраїн. нац. техн. ун-т, каф. аудиту, обліку та оподаткування. Кропивницький: ЦНТУ, 2024. 46 с.

Рецензент – к.е.н., проф., завідувач кафедри аудиту, обліку та оподаткування
Олена МАГОПЕЦЬ

Методичні вказівки визначають плани практичних занять та завдань з дисципліни «Моделі та методи прийняття рішень в аналізі, аудиті та оподаткуванні» з детальним висвітленням питань, задач, практичних ситуацій, організаційних аспектів та з критеріями оцінювання.

ЗМІСТ

	стор.
ВСТУП.....	5
1. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «МОДЕЛІ ТА МЕТОДИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ В АНАЛІЗІ, АУДИТІ ТА ОПОДАТКУВАННІ» З ПЕРЕЛІКОМ ПИТАНЬ, ЗАДАЧ ТА ПРАКТИЧНИХ СИТУАЦІЙ.....	11
2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ.....	33
3. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ЛІТЕРАТУРИ.....	37

ВСТУП

Дисципліна «Моделі та методи прийняття рішень в аналізі, аудиті та оподаткуванні» викладається відповідно до навчального плану підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування», ОНП «Аудит, державний фінансовий контроль та експертиза».

Метою викладання навчальної дисципліни «Моделі та методи прийняття рішень в аналізі, аудиті та оподаткуванні» є формування у здобувачів системи знань та навичок, необхідних для оволодіння теоретико-методичним інструментарієм розроблення, прийняття (ухвалення) й реалізації управлінських рішень в аналізі, аудиті та оподаткуванні на основі освоєння ними базових підходів щодо використання економіко-математичних моделей, методів аналізу та аудиту в умовах функціонування управлінських систем, набуття практичних навичок з розробки рекомендацій щодо оптимізації рівня податкового навантаження суб'єктів господарювання, зниження ризиків, прийняття ефективних рішень в аналізі, аудиті та оподаткуванні.

Завданнями дисципліни «Моделі та методи прийняття рішень в аналізі, аудиті та оподаткуванні» є:

- формування компетентностей, важливих для застосування у процесі пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, виявлення, постановки та вирішення управлінських завдань в аналізі, аудиті та оподаткуванні, при виконанні адміністративно-управлінських функцій у сфері діяльності суб'єктів господарювання, координації діяльності облікового персоналу з урахуванням потреб менеджменту суб'єктів господарювання, необхідності генерації ідей, планування та проведення наукових досліджень з урахуванням їх методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення, застосування наукових методів досліджень, здійснення публічних ділових та наукових комунікацій, оволодіння теоретико-методичним інструментарієм та науковими основами розроблення, прийняття (ухвалення) й реалізації управлінських рішень із забезпеченням якості виконуваних завдань у відповідності зі стратегічними цілями підприємства та умовами змінного середовища;

- теоретична підготовка здобувачів з питань економічного обґрунтування прийняття рішень, пошуку проблемних аспектів та впровадження заходів, спрямованих на їх вирішення на основі використання економіко-математичних методів та моделей, сучасних інформаційно-комунікаційних та інноваційних технологій в управлінні суб'єктом господарювання та його ресурсним потенціалом, внутрішньофірмових стандартів та форм управлінської звітності, розуміння сутності, принципів оцінки та вимог до ухвалення управлінських рішень, застосування загальнонаукових та спеціальних методів досліджень, спрямованих на пізнання економічних процесів та явищ, використання абстрактного

мислення, аналізу та синтезу при здійсненні діяльності з консультування власників та сфери менеджменту підприємства, підготовки й обґрунтування висновків для консультування власників та менеджменту при виконанні управлінських завдань в сфері аудиту та оподаткування з урахуванням впливу етичних норм, ризиків зовнішнього та внутрішнього середовища, спрямованості управлінських завдань на досягнення цілей сталого розвитку;

- практична підготовка здобувачів з питань пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, застосування сучасних організаційно-методичних прийомів та міжнародних стандартів аудиту, здійснення оцінки ефективності системи внутрішнього контролю, координування діяльності облікового персоналу з урахуванням потреб менеджменту суб'єкта господарювання, формування й систематизації обліково-аналітичної інформації та її використання для прийняття ефективних рішень на різних рівнях управління, використання інформаційно-комунікаційних та інноваційних технологій, моделей, методів та методик аналітичного забезпечення сучасних систем менеджменту для прийняття ефективних рішень в аналізі, аудиті та оподаткуванні з урахуванням стратегії розвитку підприємства в умовах невизначеності та ризику і з дотриманням етичних норм та відповідних параметрів якості;

- практична підготовка здобувачів з питань планування і проведення наукових досліджень, оприлюднення їх результатів, застосування підходів щодо організації аналізу та аудиту, податкового планування та оптимізації податкових розрахунків, обґрунтування вибору та порядку застосування управлінських інформаційних технологій в системі прийняття рішень, а також оптимальної системи оподаткування діяльності суб'єкта господарювання на підставі діючого податкового законодавства, використання інформації, представлені у формах фінансової звітності, фінансових та нефінансових даних для формування релевантної інформації в цілях прийняття управлінських рішень, застосування методів та методик аналітичного забезпечення сучасної системи менеджменту.

Передумови для вивчення дисципліни (структурно-логічна схема підготовки фахівця): враховуючи послідовність накопичення знань та інформації, викладання дисципліни здійснюється після вивчення здобувачами наступних дисциплін: Глобальна економіка, інновації та цілі сталого розвитку, Організація і методика наукових досліджень та педагогічної діяльності, Облік та внутрішній аудит в управлінні, Стратегії розвитку та їх аналітичне забезпечення.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати:

Загальні компетентності

ЗК01. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК03. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

- ЗК04. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК05. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК12. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК13. Здатність планувати і проводити наукові дослідження, готувати результати наукових робіт до оприлюднення.

Спеціальні (фахові) компетентності

- СК01. Здатність формувати та використовувати облікову інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень на всіх рівнях управління підприємством в цілях підвищення ефективності, результативності та соціальної відповідальності бізнесу.
- СК03. Здатність застосовувати теоретичні, методичні і практичні підходи щодо організації обліку, контролю, планування та оптимізації податкових розрахунків.
- СК05. Здатність застосовувати методи і методики аналітичного забезпечення сучасних систем менеджменту з урахуванням стратегії розвитку підприємства в умовах невизначеності, ризику та/або асиметричності інформації.
- СК07. Здатність формулювати завдання, удосконалювати методики та впроваджувати сучасні методи фінансового та управлінського обліку, аналізу, аудиту і оподаткування у відповідності зі стратегічними цілями підприємства.
- СК08. Здатність виконувати адміністративно-управлінські функції у сфері діяльності суб'єктів господарювання, органів державного сектору.
- СК09. Здатність здійснювати діяльність з консультування власників, менеджменту підприємства та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.
- СК10. Здатність проводити наукові дослідження з метою вирішення актуальних завдань теорії, методики, організації та практики обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування.
- СК11. Здатність застосовувати загальнонаукові та спеціальні методи досліджень, спрямовані на пізнання економічних явищ і процесів.
- СК12. Здатність застосовувати отримані нові знання та інновації для розв'язання комплексних проблем у сфері обліку, аудиту та оподаткування, а також адаптувати їх до умов змінного середовища та вимог сталого розвитку.
- СК13. Здатність застосовувати сучасні організаційно-методичні прийоми та технології аудиту (незалежного, внутрішнього, державного), інспектування, перевірок та моніторингу закупівель, експертизи під час провадження професійної діяльності та наукових досліджень з урахуванням вимог міжнародних стандартів, професійної етики.

СК14. Здатність до виявлення проблем та наукових фактів у сфері теорії, методики, організації та практики обліку, аудиту, державного фінансового контролю та експертизи, визначення, обґрунтування та впровадження заходів, спрямованих їх вдосконалення.

Програмні результати навчання

ПР04. Організувати, розвивати, моделювати системи обліку і координувати діяльність облікового персоналу з урахуванням потреб менеджменту суб'єктів господарювання.

ПР05. Володіти інноваційними технологіями, обґрунтовувати вибір та пояснювати застосування нової методики підготовки і надання облікової інформації для потреб управління суб'єктом господарювання.

ПР07. Розробляти внутрішньофірмові стандарти і форми управлінської та іншої звітності суб'єктів господарювання.

ПР08. Обґрунтовувати вибір оптимальної системи оподаткування діяльності суб'єкта господарювання на підставі діючого податкового законодавства.

ПР09. Формувати фінансову звітність за національними та міжнародними стандартами для суб'єктів господарювання на корпоративному рівні, оприлюднювати й використовувати відповідну інформацію для прийняття управлінських рішень.

ПР10. Збирати, оцінювати та аналізувати фінансові та нефінансові дані для формування релевантної інформації в цілях прийняття управлінських рішень.

ПР11. Розробляти та оцінювати ефективність системи контролю суб'єктів господарювання.

ПР12. Обґрунтовувати інноваційні підходи до інформаційного забезпечення системи контролю використання ресурсного потенціалу суб'єктів господарювання та органів державного сектору з урахуванням стратегії розвитку бізнесу.

ПР13. Знати міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутні послуги з дотриманням вимог професійної етики.

ПР14. Обґрунтовувати вибір і порядок застосування управлінських інформаційних технологій для обліку, аналізу, аудиту та оподаткування в системі прийняття управлінських рішень з метою їх оптимізації.

ПР15. Застосовувати наукові методи досліджень у сфері обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування та імплементувати їх у професійну діяльність та господарську практику.

ПР16. Здійснювати публічні ділові і наукові комунікації задля вирішення комунікативних завдань державною та іноземними мовами.

ПР17. Готувати й обґрунтовувати висновки задля консультування власників, менеджменту суб'єкта господарювання та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

ПР19. Вміти проектувати, планувати і проводити пошукові і розвідувальні роботи, здійснювати їх інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та

кадрове забезпечення.

ПР21. Вміти генерувати нові ідеї в сфері обліку, аналізу, аудиту та оподаткування.

ПР22. Аналізувати і оцінювати закономірності і тенденції розвитку обліку, аналізу та аудиту, оподаткування.

ПР23. Моделювати застосування методів наукових досліджень для аналізу закономірностей і тенденцій розвитку основних напрямів розвитку обліку, аналізу, аудиту та оподаткування.

ПР24. Володіти сучасними організаційно-методичними прийомами та технологіями виконання завдань з аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, завдань в сфері внутрішнього аудиту, державного фінансового аудиту, інспектування, перевірки та моніторингу закупівель, експертизи під час провадження професійної діяльності та наукових досліджень з урахуванням вимог міжнародних стандартів, професійної етики.

ПР25. Визначати актуальні проблеми та виявляти наукові факти у сфері теорії, методики, організації та практики обліку, аудиту, державного фінансового контролю та експертизи, робити науково-обґрунтовані висновки, розробляти пропозиції щодо їх вирішення та впроваджувати заходи, спрямовані на вдосконалення систем аудиту, державного фінансового контролю та експертизи.

Компетентності, направлені на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року:

Зміст навчальної дисципліни «Моделі та методи прийняття рішень в аналізі, аудиті та оподаткуванні» інтегрує такі Цілі сталого розвитку та сприяє отриманню компетентностей та результатів навчання, які дозволять магістру в майбутньому ефективно працювати в напрямку розв'язання таких глобальних та національних завдань:

Ціль 4. Забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх (глобальне визначення) Ціль 4. Забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх (національне визначення) – завдання 4.7. До 2030 року забезпечити, щоб усі учні здобували знання і навички, необхідні для сприяння сталому розвитку, у т. ч. шляхом навчання з питань сталого розвитку та сталого способу життя, прав людини, гендерної рівності, пропаганди культури миру та ненасильства, громадянства світу й усвідомлення цінності культурного різноманіття і вкладу культури в сталий розвиток

Ціль 8. Сприяння поступальному, всеохоплюючому та сталому економічному зростанню, повній і продуктивній зайнятості та гідній праці для всіх (глобальне визначення) Ціль 8. Сприяння поступальному, всеохоплюючому та сталому економічному зростанню, повній і продуктивній зайнятості та гідній праці для всіх (національне визначення) – завдання 8.2. Домогтися підвищення продуктивності в економіці через диверсифікацію,

технічну модернізацію та інноваційну діяльність, у тому числі через приділення особливої уваги секторам із високою доданою вартістю і працемістким секторам, 8.3 Просувати проведення орієнтованої на розвиток політики, яка сприяє продуктивній діяльності, створенню гідних робочих місць, підприємництву, творчості й інноваційній діяльності, та заохочувати офіційне визнання і розвиток мікро-, малих і середніх підприємств, у т. ч. шляхом надання їм доступу до фінансових послуг, 8.4. Упродовж усього терміну до кінця 2030 року поступово підвищувати глобальну ефективність використання ресурсів у системах споживання і виробництва та прагнути, щоб економічне зростання не супроводжувалося погіршенням стану навколишнього середовища, як це передбачається Десятирічною стратегією дій з переходу до використання раціональних моделей споживання і виробництва, причому першими цим повинні зайнятися розвинені країни

Ціль 9. Створення стійкої інфраструктури, сприяння всеохоплюючій і сталій індустріалізації та інноваціям (глобальне визначення) Ціль 9. Створення стійкої інфраструктури, сприяння всеохоплюючій і сталій індустріалізації та інноваціям (національне визначення) – завдання 9.5. Активізувати наукові дослідження, нарощувати технологічний потенціал промислових секторів у всіх країнах, особливо країнах, що розвиваються, у т. ч. шляхом стимулювання до 2030 року інноваційної діяльності та значного збільшення кількості працівників у сфері ДіР у розрахунку на 1 млн осіб, а також державних і приватних витрат на ДіР

Ціль 12. Забезпечення переходу до раціональних моделей споживання і виробництва (глобальне визначення) Ціль 12. Забезпечення переходу до раціональних моделей споживання і виробництва (національне визначення) - завдання 12.8. До 2030 року забезпечити, щоб люди в усьому світі мали відповідну інформацію та відомості про сталий розвиток і спосіб життя в гармонії з природою.

У період сесії рекомендовано мати мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з адміністрацією та викладачем з приводу проведення занять та консультацій. У міжсесійний період – комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) та оргтехніку для комунікації з адміністрацією, викладачем. Очікується, що здобувачі будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

Обсяг дисципліни

Вид заняття	Кількість годин:	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
лекції	32	4
практичні заняття	16	2
самостійна робота	102	144
Всього	150	150

Вивчення курсу складається з теоретичної роботи (засвоєння змісту лекційних тем), практичної роботи (проведення практичних занять), самостійної роботи (підготовки до практичних занять, екзамену, написання тез або статей, підготовки рефератів, есе, презентацій, доповідей на основі аналізу наукових статей та інших літературних джерел, вивчення законодавчих і нормативних документів).

Робочою програмою та навчальним планом під практичні заняття відводиться:

- ❖ для денної форми навчання - 16 год. навчального навантаження;
- ❖ для заочної форми навчання - 2 год. навчального навантаження.

Перелік тем та питань, що виносяться на практичні заняття, а також розрахунково-теоретичні завдання дають можливість глибше зрозуміти теоретико-методологічні та практичні аспекти дисципліни.

1. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «МОДЕЛІ ТА МЕТОДИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ В АНАЛІЗІ, АУДИТІ ТА ОПОДАТКУВАННІ» З ПЕРЕЛІКОМ ПИТАНЬ, ЗАДАЧ ТА ПРАКТИЧНИХ СИТУАЦІЙ

Проведення практичних занять має на меті допомогти здобувачам закріпити теоретичні знання та набути практичних навичок з моделювання управлінських завдань в сфері прийняття рішень в аналізі, аудиті та оподаткуванні.

Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість Годин:	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	2	3	4
Змістовий модуль 1.			
Загальні теоретико-методичні основи моделювання управлінських завдань в аналізі, аудиті та оподаткуванні			
1	Тема 1. Сутність, принципи оцінки, загальні підходи до ухвалення управлінських рішень в аналізі, аудиті та оподаткуванні. Тема 2. Інформаційно-комунікаційне та обліково-аналітичне забезпечення розробки рішень в аналізі, аудиті та оподаткуванні.	2	-

№	Назва теми	Кількість Годин:	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	2	3	4
2	Тема 3. Поняття та методи системного аналізу управлінських завдань. Тема 4. Основи моделювання управлінських завдань, програмне забезпечення розробки рішень та їх оптимізація в аналізі, аудиті та оподаткуванні.	2	0,5
3	Тема 5. Методологічне забезпечення розробки рішень та оцінка їх ефективності. Тема 6. Етапи, умови, проблеми, ризики розробки та прийняття управлінських рішень в аудиті, аналізі та оподаткуванні у контексті досягнення стратегічних цілей підприємства та цілей сталого розвитку.	2	0,5
4	Тема 7. Формування варіантів управлінських рішень та управлінське консультування. Тема 8. Професійна етика в контексті виконання адміністративно-управлінських функцій в аналізі, аудиті та оподаткуванні на рівні суб'єктів господарювання та органів державного сектору.	2	-
Змістовий модуль 2. Моделі і методи прийняття рішень у процесі вирішення управлінських завдань в аналізі, аудиті та оподаткуванні			
5	Тема 9. Аналітична оцінка інвестиційної привабливості підприємства та методика визначення необхідного обсягу виробничих інвестицій. Тема 10. Методи визначення потреби та моделі управління виробничими запасами.	2	0,5
6	Тема 11. Методичні підходи в моделюванні вигід і витрат. Тема 12. Моделі розв'язання проблем беззбитковості діяльності суб'єкта господарювання.	2	0,5
7	Тема 13. Аналітична оцінка імовірності банкрутства та реальних можливостей відновлення (втрати) платоспроможності підприємства. Тема 14. Базові моделі та методи прийняття рішень в управлінні оподаткуванням.	2	-
8	Тема 15. Генерування ідей, застосування методів ситуаційного аналізу та абстрактне мислення в процесі	2	-

№	Назва теми	Кількість Годин:	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	2	3	4
	вирішення управлінських завдань в аналізі, аудиті та оподаткуванні. Тема 16. Наукові дослідження у сфері прийняття рішень в аналізі, аудиті та оподаткуванні.		
	Разом	16	2

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1
ЗАГАЛЬНІ ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ
МОДЕЛЮВАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ ЗАВДАНЬ В АНАЛІЗІ, АУДИТІ
ТА ОПОДАТКУВАННІ

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 1

Тема 1. Сутність, принципи оцінки, загальні підходи до ухвалення управлінських рішень в аналізі, аудиті та оподаткуванні.

1. Поняття управлінського рішення та загальні підходи до ухвалення рішень у контексті виявлення, постановки та вирішення проблеми.
2. Мета та принципи оцінки рішень.
3. Закони і закономірності, що впливають на ухвалення рішення.
4. Класифікація управлінських рішень за терміном дії, за ступенем унікальності, за повнотою інформації, за кількістю вирішувачів, за швидкістю прийняття.
5. Координування діяльності облікового персоналу з урахуванням потреб менеджменту суб'єктів господарювання та використання результатів аудиту для прийняття управлінських рішень.
6. Економічний аналіз як важлива функція управління.
7. Управління оподаткуванням як основа оптимізації податкових розрахунків та складова системи менеджменту.

Тема 2. Інформаційно-комунікаційне та обліково-аналітичне забезпечення розробки рішень в аналізі, аудиті та оподаткуванні.

1. Інформаційно-комунікаційні технології в аналізі, аудиті, оподаткуванні та етапи розвитку інформаційного забезпечення процесу формування податкової звітності у контексті розвитку облікової системи України.

2. Обліково-аналітичне забезпечення як основа прийняття рішень на всіх рівнях управління підприємством в цілях підвищення ефективності, результативності та соціальної відповідальності бізнесу.
3. Використання інформації, відображеної в обліку, фінансовій та податковій звітності, для прийняття ефективних рішень в сфері аудиту та оподаткування.
4. Міжнародні стандарти аудиту як основа провадження аудиторської діяльності та прийняття рішень в сфері аудиту.
5. Основні способи оброблення та аналізу інформації з різних джерел при розробці та ухваленні рішень.
6. Управлінська звітність як невід'ємна складова інформаційного забезпечення управління ризиками підприємства.
7. Сутність інноваційного підходу та особливості використання інноваційних технологій у формуванні інформаційного забезпечення потреб управління суб'єктом господарювання в контексті урахування стратегії розвитку бізнесу.

Завдання 1

Представлення есе на теми:

1. Прийняття рішень в складних умовах.
2. ТОП 10 Безкоштовних ресурсів для вивчення Аналітики Даних.

Завдання 2

Розгляд презентацій на теми:

1. Суть і місце облікової інформації в управлінні підприємством.
2. Бухгалтерський облік в інформаційній системі управління підприємством.
3. Принципи, методики і техніки підготовки управлінської бухгалтерської звітності.
4. Інструментарій бухгалтерського обліку та звітності в управлінні підприємством.
5. Бухгалтерський облік при прийнятті соціальних та екологічних рішень.
6. Особливості формування методів прийняття рішень вітчизняними підприємствами у зовнішньоекономічній діяльності: інформаційний аспект.
7. Інформаційно-облікове забезпечення внутрішнього контролю та аналізу фінансово-господарської діяльності закладів вищої освіти державної форми власності.

Завдання 3

СК «Грибник» ДП ПВФ «Найс» займається вирощуванням печериць. На підприємстві працює 10 осіб: керівник, бухгалтер, водій, експедитор, електрик, 5 грибоводів. Розмір статутного капіталу підприємства на кінець звітного року становив 25,00 тис. грн.

З метою забезпечення раціонального управління підприємством створено організаційну структуру з встановленим складом, рівнями підпорядкованості, взаємодією персоналу. Структуру власності СК «Грибник» відображено на рис. 1.

Рис. 1. Структура власності СК «Грибник» ДП ПВФ «Найс»

При формуванні організаційної структури керівником підприємства враховувалися наступні підходи:

1. Організаційна структура має повною мірою відображати цілі, завдання діяльності та стратегічні орієнтири, підпорядковуватися виробничим потребам підприємства;

2. Повинен враховуватися принцип правової регламентації, стан зовнішнього середовища, забезпечуватися раціональний розподіл праці між персоналом з урахуванням посадових повноважень працівників, їх кваліфікації та рівнів відповідальності;

3. Повинен забезпечуватися принцип економічності при забезпеченні процесу виконання завдань структурою і її складовими ланками.

Інформацію про склад активів на початок та кінець звітного року відображено в табл. 1.

Таблиця 1

Склад активів СК «Грибник» ДП ПВФ «Найс»

Активи	На початок року	На кінець року
I. Необоротні активи - усього	12,3	10,6
у т.ч. основні засоби	12,3	10,6
II. Оборотні активи - усього	513,7	661
у т. ч.:		
- запаси	92,0	79,8
- дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	199,2	385,7
- дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	197	157,9
- інша поточна дебіторська заборгованість	-	9,6
- гроші та їх еквіваленти	14,7	28,0
- інші оборотні активи	10,8	-
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	-	-
Разом	526,0	671,6

Інформацію про склад джерел покриття активів на початок та кінець звітного року відображено в табл. 2.

Таблиця 2

Джерела покриття активів СК «Грибник» ДП ПВФ «Найс»

Джерела покриття	На початок року	На кінець року
I. Власний капітал - усього у т. ч.:	-989,1	-973,2
зареєстрований (пайовий) капітал	30,5	30,5
нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	-1019,6	-1003,7
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	-	-
III. Поточні зобов'язання - усього у т. ч.:	1515,1	1644,8
Поточна кредиторська заборгованість за:		
товари, роботи, послуги	38,4	111,7
розрахунками з бюджетом	12,9	2,5
у т.ч. з податку на прибуток	8,6	2,5
розрахунками зі страхування	8,4	-
розрахунками з оплати праці	22,4	-
Інші поточні зобов'язання	1433	1530,6
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	-	-
Разом	526	671,6

Інформацію про доходи, витрати та фінансові результати діяльності підприємства представлено в табл. 3.

Таблиця 3

Доходи, витрати та фінансові результати діяльності СК «Грибник» ДП ПВФ «Найс»

Показник	Попередній рік	Звітний рік
1. Доходи, тис. грн. у тому числі:	2760,1	2020,2
- чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	1349,5	1506,0
- інші операційні доходи	1410,6	514,2
2. Витрати, тис. грн. у тому числі:	2702,0	2000,8
- собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2505,9	1767,8
- інші операційні витрати	196,1	233,0
3. Фінансовий результат до оподаткування, тис. грн.	58,1	19,4
4. Чистий прибуток (збиток), тис. грн.	47,6	15,9

Необхідно виокремити і згрупувати сильні та слабкі сторони з метою забезпечення раціональної організації господарської діяльності та ефективного функціонування системи внутрішнього контролю на підприємстві.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 2

Тема 3. Поняття та методи системного аналізу управлінських завдань.

1. Поняття про системи, їх види та характеристики.
2. Концепція побудови економічної інформаційної системи підприємства.
3. Системний аналіз у прийнятті рішень: поняття, характерні риси прояву в системі менеджменту, принципи.
4. Загальна характеристика методів, які застосовуються в процесі аналізу управлінських завдань.
5. Організаційно-методичні прийоми аудиту та роль внутрішнього аудиту у проведенні системного аналізу управлінських завдань.
6. Системний підхід у прийнятті рішень про вибір оптимальної системи оподаткування для ведення бізнесу.
7. Теоретико-методичні основи аналітичного забезпечення сучасних систем менеджменту з урахуванням стратегії розвитку підприємства в умовах невизначеності, ризику, асиметричності інформації.

Тема 4. Основи моделювання управлінських завдань, програмне забезпечення розробки рішень та їх оптимізація в аналізі, аудиті та оподаткуванні.

1. Сутність моделювання та загальна структура моделі.
2. Типи моделей (фізичні, математичні, аналогові моделі) та процес їх побудови. Загальні проблеми моделювання.
3. Детерміноване моделювання та перетворення адитивних, мультиплікативних, змішаних факторних систем.
4. Характеристика функціональних особливостей найбільш розповсюджених програмних продуктів.
5. Цифрові інструменти Google, програмні продукти від Microsoft, аналітична платформа Qlik Sense, електронні сервіси, розміщені на офіційному веб-порталі ДПС.
6. Лінійне, нелінійне, динамічне та стохастичне програмування в економіці.
7. Процес оптимізації розробки рішень в аналізі, аудиті та оподаткуванні.

Завдання 1

Представлення есе на теми:

1. Як зберегти здоровий глузд в умовах невизначеності?
2. Що потрібно зробити перед тим, як працювати з даними в Excel? Аналітика даних українською.
3. ВСІ інструменти Аналітика Даних: SQL, Python, Power BI, Tableau, GitHub, Jira, ChatGPT.

Завдання 2

Розкрити можливості використання:

1. Електронних сервісів, розміщених на офіційному веб-порталі ДПС.
URL: <https://tax.gov.ua/>.
2. Аналітичної корпоративної платформи Qlik Sense. URL:
<https://www.rbcgrp.com/ua/it-platformy/qlik-sense/>

Завдання 3

Розгляд презентацій на теми:

1. Класифікація систем. Зв'язки (потоки). Види зв'язків.
2. Електронне адміністрування податків як засіб підвищення ефективності їх сплати.
3. Формування статистичної вибірки.
4. Основи статистичного аналізу даних.
5. Перевірка статистичних гіпотез.
6. Кореляційний аналіз: основні поняття та методи вимірювання впливу.
7. Множинний регресійний аналіз.
8. Кластерний аналіз.

Завдання 4

Вихідна детермінована кратна модель має вигляд:

$$Фв = ТП : ОЗ,$$

де Фв – рівень фондівіддачі;

ТП – обсяг товарної продукції;

ОЗ – середня за період вартість основних засобів виробничого призначення.

На основі використання базової детермінованої моделі здійснити наступні її перетворення:

- подовження;
- формальний розклад;
- скорочення.

Завдання 5

Вихідна детермінована мультиплікативна модель має вигляд:

$$ТП = Ч \times Вр,$$

де ТП – річний обсяг товарної продукції;

Ч – середньоспискова чисельність персоналу підприємства;

Вр – середньорічний виробіток працюючого.

Здійснити послідовне розкладання базової детермінованої моделі на фактори – співмножники з виділенням залежностей другого та третього рівнів підлеглості.

Завдання 6

Необхідно визначити план випуску чотирьох видів продукції А, В, С, Д, для виготовлення яких використовуються ресурси трьох видів: трудові, матеріальні, фінансові. Кількість кожного і-го виду ресурсу для виробництва

кожного J-го виду продукції являє собою норму витрачання (a_{iJ}). Кількість кожного ресурсу, який є в наявності, позначають як v_i (табл. 1).

Таблиця 1

Вихідні дані					
Ресурси (i)	Види продукції (J)				Запас ресурсу (v_i)
	A	B	C	D	
	Питоме витрачання ресурсів (a_{iJ})				
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
Трудові	6	4	2	1	800
Матеріальні	7	9	11	5	2000
Фінансові	3	4	5	6	12000
Межа:					
- нижня	1	-	3	-	-
- верхня	12	2	-	-	-
План	x1	x2	x3	x4	-

На основі вихідної інформації скласти математичну модель для визначення плану випуску продукції.

Завдання 7

Описати призначення програмних продуктів Microsoft Office. Результати оформити в таблиці:

Програмний продукт	Призначення
	Microsoft Word
	Microsoft Excel
	Microsoft Power Point

Завдання 8

1. Запустіть Excel, ознайомтесь з елементами програмного вікна.
2. Створіть книгу. Відкрийте Лист1, введіть його назву - ЦНТУ. У створеній книзі додайте новий Лист -2.
3. Перейменуйте Лист2: «Завдання». Створіть на листі «Завдання» будь-яку просту таблицю.
4. Збережіть книгу у власній папці. Поділіться створеним документом з викладачем через Google-диск.

Завдання 9

Ознайомитися з ключовими особливостями програми Qlic Sense, стартовою сторінкою аналітичного додатку та особливостями роботи в додатку (навігацією, відборами, закладками)¹:

- ключові особливості програми:

¹ За матеріалами, наданими RBC group

Ключові особливості Qlik Sense

Поколонкове зберігання даних. При виконанні обчислень Qlik Sense працює з певним набором стовпців замість того, щоб обробляти всю таблицю.

Агрегації за вимогою. Qlik Sense обчислює агрегації (підсумки / під підсумки) та розрахункові вимірювання миттєво.

Автоматичне асоціативне індексування. Qlik Sense збирає дані з кількох джерел, зіставляє їх та автоматично підтримує асоціативні зв'язки між даними.

Адаптивний дизайн. Завдяки адаптивному дизайну рішення миттєво адаптується до форм-фактору пристрою та підтримуваних методів взаємодії.

Закладки. Аналітична платформа Qlik забезпечує збереження необхідних фільтрів та колективне використання опублікованих закладок.

Оповідальне подання даних. Qlik Sense дозволяє в будь-якому аналітичному додатку створювати «історії» аналізу, - у вигляді презентацій відобразити, що хорошого/поганого було знайдено і як це взаємопов'язано з іншими даними.

- стартова сторінка аналітичного додатку:

Стартова сторінка аналітичного додатку

У режимі розробки Qlik Sense відкриває «Огляд додатку». Де виконується повний цикл розробки аналітичного додатку:

- 1) Завантаження даних для аналізу (диспетчер даних).
- 2) Аналіз даних (розробка сторінок і їх наповнення логікою та візуальними об'єктами).
- 3) Узагальнення результатів аналізу (створення історій з візуальним наповненням із аналізу даних, коментарями, описами та варіантами використання знайдених кейсів).

Опублікований додаток Qlik Sense завжди відкривається в режимі аналізу. У цьому випадку можлива робота тільки готовими листами візуалізації (при аналізі даних) та в режимі коментування під час перегляду або створення нових історій.

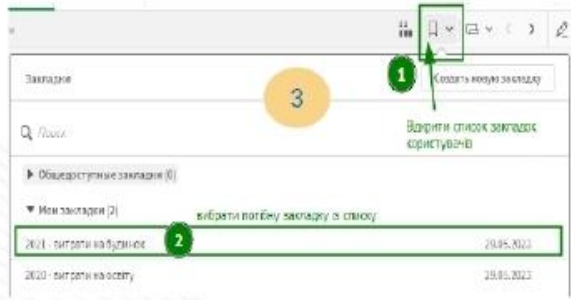
- особливості роботи в додатку (навігація, відбори, закладки):

Робота в додатку : навігація, відбори, закладки

1) **Навігація** (перехід між сторінками) здійснюється шляхом вибору потрібного листа зі списку доступних.

2) **Відбір** значень, що цікавлять, у розрізах аналізу виконується через кнопку «Вибірки» у правій частині службового рядка.

3) **Застосування закладок користувача**, виконується через піктограму «Закладки».

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 3

Тема 5. Методологічне забезпечення розробки рішень та оцінка їх ефективності.

1. Методологічне забезпечення розробки рішення.
2. Основні принципи вирішення завдань ефективності: системність, комплексність, динамічність, єдність національно-господарських та приватних інтересів, урахування неповноти інформації.
3. Організаційна сутність прийнятих рішень у контексті розгляду понять «запрограмоване» та «незапрограмоване» рішення.
4. Загальні підходи до оцінювання якості управлінського рішення як продукту управлінської діяльності та характеристика оцінок ефективності вибору рішень.
5. Система внутрішнього контролю та оцінка її ефективності як основа забезпечення розробки рішень у сфері аудиту.

Тема 6. Етапи, умови, проблеми, ризики розробки та прийняття управлінських рішень в аудиті, аналізі та оподаткуванні у контексті досягнення стратегічних цілей підприємства та цілей сталого розвитку.

1. Стратегічні засади реалізації цілей сталого розвитку підприємствами в Україні.
2. Етапи процесу управління. Умови та ситуації розробки рішень.
3. Типи проблем і загальні методи їх вирішення. Підготовка, прийняття управлінського рішення та організація його виконання.
4. Поняття ризиків у сфері аудиту, аналізу та оподаткування, їх класифікація, способи визначення та оцінки.

5. Оптимізація та ризики як складові системи розробки та прийняття рішень у сфері оподаткування.
6. Роль внутрішнього аудиту в управлінні ризиками.
7. Фактори впливу на ефективність управління підприємницькими ризиками в контексті досягнення стратегічних цілей підприємства та цілей сталого розвитку.

Завдання 1

Представлення есе на тему «Що з пріоритетами?».

Завдання 2

Розгляд презентацій на теми:

1. Збалансована система показників в стратегічному управлінні підприємством.
2. Бухгалтерський облік в управлінні ризиками.
3. Ризики економічної безпеки в системі обліково-аналітичного забезпечення управління підприємствами.
4. Податкові ризики та їх вплив на стан економічної безпеки підприємства.
5. Принципи формування системи інформації про податковий потенціал підприємства та оцінка її ефективності.
6. Сутність і види фінансових ризиків, сфери їх прояву.
7. Основні підходи та принципи управління фінансовими ризиками.
8. Суб'єкти управління фінансовими ризиками та їх функції.
9. Основи оцінки фінансових ризиків.
10. Теоретико-методичні основи застосування аналітичних процедур в аудиті фінансово-господарської діяльності аграрних формувань.
11. Методологія, методика, метод: сутність понять та особливості їх прояву у сфері податкового планування, аналізу та аудиту.
12. Методологічні основи прогнозування та планування в сфері розробки стратегічних рішень в аудиті, аналізі та оподаткуванні.
13. Прогнозування, планування та моделювання в системі розробки рішень в аналізі, аудиті та оподаткуванні.

Завдання 3

Ви є представником аудиторської фірми, відповідальним за проведення аудиту річної фінансової звітності ПП «Світ ласощів». Підприємство займається виробництвом солодоців.

У річній фінансовій звітності зазначено обсяг продажу на загальну суму 10200 тис. грн., чистий прибуток на суму 286 тис. грн., вартість чистих активів - 3920 тис. грн.

Під час аудиту встановлено наступне:

1. Підприємством не відображаються бухгалтерські записи щодо господарських операцій на «дрібні» суми. Натомість вказується загальна сума «дрібних витрат» - 5720 тис. грн.;

2. Не надано підтверджувальні документи на закупки за готівку на суму 12680 грн.;
3. Інвентаризації запасів проводяться «перманентно». При цьому вартість залишку запасів на кінець року, відображена у фінансовій звітності, становить 37894 грн.

Решта аспектів оцінені задовільно.

Необхідно пояснити, яким чином кожен з перелічених пунктів вплине на формування аудиторського звіту.

Завдання 4

При розрахунку ПДФО бухгалтер припустився помилки, наслідком чого сталася недоплата податку. За результатами перевірки підприємству донараховано суму податку та штрафних санкцій. Чи можна стягнути цю суму з бухгалтера?

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 4

Тема 7. Формування варіантів управлінських рішень та управлінське консультування.

1. Формування варіантів рішень на основі визначення їх характеру, типу, здійснення техніко-економічного обґрунтування та оцінки.
2. Припустимі, оптимальні та ефективні рішення в аналізі, аудиті та оподаткуванні.
3. Поняття консультаційних послуг та їх особливості.
4. Управлінське консультування: його сутність, мета, завдання, предмет, суб'єкт, об'єкти.
5. Види управлінського консультування (*консультування із загальних проблем бізнесу, послуги у сфері стратегічного управління, консультування у сфері функцій і процесів управління, операційний консалтинг, консультаційні послуги щодо організаційних змін і підвищення ефективності, консультаційні послуги з управління персоналом, консультування у сфері інформаційних технологій, аутсорсинг*) та особливості їх прояву в сфері аналізу, аудиту та оподаткування.

Тема 8. Професійна етика в контексті виконання адміністративно-управлінських функцій в аналізі, аудиті та оподаткуванні на рівні суб'єктів господарювання та органів державного сектору.

1. Етика в системі прийняття та реалізації державно-управлінських рішень.
2. Модель базових цінностей Джозефсона як основа «етичного» прийняття рішень: складові компоненти моделі, основні цінності та їх підкомпоненти.
3. Фундаментальні принципи (*добročесність, професійна компетентність та належна ретельність, конфіденційність,*

професійна поведінка, технічні стандарти) та концептуальна основа етики бухгалтерів, аудиторів і податківців.

4. Особливості моделювання «етичного» управлінського рішення в контексті виконання адміністративно-управлінських функцій у сфері діяльності суб'єктів господарювання та органів державного сектору.

Завдання 1

Відомі наступні дані про обсяги реалізації продукції та формування рівня рентабельності виробництва (табл. 1):

З метою розробки альтернативних варіантів рішень необхідно:

- розрахувати вплив зміни одиничної собівартості та середньої ціни реалізації на формування рівня рентабельності продукції;

- здійснити варіантні розрахунки зміни економічних показників, виходячи з наступного:

1) варіант «а»: собівартість встановиться на рівні базового року, ціна підвищиться на 27,8%;

2) варіант «б»: ціна залишиться рівні базового року, собівартість знизиться на 27,8%.

Таблиця 1

Економічні показники реалізації продукту «А»

Показники	Базовий рік	Звітний рік	Звітний рік в % до базового року
1. Реалізовано продукції, од.	40160	67750	?
2. Собівартість реалізації одиниці продукції, грн.	212,53	274,86	?
3. Реалізаційна ціна за одиницю продукції, грн.	226,87	289,85	?
4. Прибуток, тис. грн.	?	?	?
5. Рівень рентабельності, %	?	?	?

На основі урахування отриманих результатів зробити висновки щодо вибору альтернативного рішення.

Завдання 2

Відомі наступні дані, тис. грн.:

№ з/п	Показник	Факт базисного періоду	Факт звітного періоду
1.	Загальна нарахована сума податків та зборів	876	928
2.	Доходи	5322	5769

Розрахувати значення узагальнюючого коефіцієнта податкового навантаження на доходи підприємства за базисний та звітний періоди.

Зробити висновки стосовно динаміки змін показника для розробки подальших рішень щодо впровадження заходів податкової оптимізації.

Завдання 3

Розгляд презентацій на теми:

1. Аудиторські послуги у контексті виникнення загроз незалежності аудиту.
2. Аналітична оцінка ресурсно-виробничого складника економічного потенціалу сільськогосподарських підприємств.
3. Економічний потенціал суб'єктів господарювання сфери агробізнесу: особливості формування, систематизація показників, методи оцінки.
4. Дотримання професійної етики аудитора як запорука довіри до професії.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 МОДЕЛІ І МЕТОДИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ У ПРОЦЕСІ ВИРІШЕННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ ЗАВДАНЬ В АНАЛІЗІ, АУДИТІ ТА ОПОДАТКУВАННІ

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 5

Тема 9. Аналітична оцінка інвестиційної привабливості підприємства та методика визначення необхідного обсягу виробничих інвестицій.

1. Поняття інвестицій та їх класифікація (*за об'єктами вкладення капіталу, характером участі в інвестиційному процесі, періодами інвестування, рівнем інвестиційного ризику, формами власності інвестованого капіталу, регіональною належністю інвесторів*).
2. Показники оцінки інвестиційної привабливості підприємства у контексті дослідження структури капіталу, джерел його формування, оборотності, основних індикаторів платоспроможності та фінансової стійкості підприємства.
3. Методика визначення необхідного обсягу виробничих інвестицій в залежності від можливих варіантів розвитку конкретної економічної ситуації на підприємстві з урахуванням попиту на продукцію.
4. Моделі та способи оцінки ефективності інвестиційних проектів, що базуються на даних бухгалтерського обліку та на дисконтуванні.

Тема 10. Методи визначення потреби та моделі управління виробничими запасами.

1. Сутність запасів та нормативно-правове забезпечення процесу їх визнання, первісної оцінки, оцінки при вибутті та на дату балансу, розкриття інформації про запаси у примітках до фінансової звітності.
2. Виробничі запаси підприємства як об'єкт обліку, аудиту та аналізу.

3. Аналітично-розрахунковий, дослідно-лабораторний та звітно-статистичний методи визначення потреби підприємства у виробничих запасах.
4. Моделі управління виробничими запасами: *модель економічного замовлення, виробничого замовлення, замовлення з резервним запасом та замовлення з дисконтом.*
5. Дослідження залежності між розміром закупівлі запасів і величиною витрат на зберігання та замовлення.

Завдання 1

Підприємство планує придбати нове обладнання для заміни існуючого. Капітальні вкладення на його придбання та встановлення складають 30000 тис. грн. Очікуваний середньорічний прибуток – 2800 тис. грн., амортизація – 600 тис. грн. Підприємство сплачує податок на прибуток за базовою ставкою оподаткування.

Керівництво вважає витрати на закупівлю обладнання економічно виправданими, якщо термін їх окупності становитиме 6 років. Визначити термін окупності обладнання та коефіцієнт ефективності інвестування коштів у придбання обладнання. Встановити, чи вигідно підприємству придбати обладнання.

Завдання 2

Відомі дані про обсяг річних грошових потоків у розрізі років експлуатації обладнання:

Показник	Роки експлуатації обладнання					
	1 – й	2 – й	3 – й	4 – й	5 – й	6 – й
Загальні річні грошові потоки, тис. грн.	100	100	100	100	100	150

Норма прибутку (ставка дисконтування) прийнята на рівні 14% річних.

Розрахувати:

- коефіцієнти дисконтування за роками використання інвестиційного проекту;
- загальну суму дисконтованого грошового доходу.
-

Завдання 3

Відомі наступні дані:

Грошові потоки	Рік 0 – інвестиційні витрати	Роки отримання доходу				
		1 – й	2 – й	3 – й	4 – й	5 – й
1. Інвестиційні витрати, тис. грн.	400000	-	-	-	-	-
2. Грошові доходи, грн.	-	80000	90000	100000	100000	160000
3. Коефіцієнти	-	0,9091	0,8264	0,7513	0,6830	0,6909

дисконтування грошових доходів						
--------------------------------	--	--	--	--	--	--

Розрахувати сукупний дисконтований грошовий дохід, чисту приведену вартість та індекс доходності; зробити висновок стосовно доцільності прийняття інвестиційного проекту.

Завдання 4

Відомі наступні дані про розмір закупівельної партії запасів, витрати на її зберігання, витрати замовлення та сукупні витрати зберігання та замовлення:

Розмір закупівельної партії запасів, одиниць	Витрати на зберігання запасів, грн.	Витрати, пов'язані із замовленням запасів, грн.	Сукупні витрати зберігання та замовлення, грн.
5000	60000	850	60850

Визначити витрати зберігання, витрати замовлення та сукупні витрати зберігання та замовлення при обсязі закупівлі запасів у розмірі 1000, 2000, 3000, 4000 одиниць. Побудувати графік залежності між розміром закупівельної партії та величиною витрат

Завдання 5

Підготувати презентацію на тему «Бухгалтерський облік в управлінні вартістю підприємства».

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 6

Тема 11. Методичні підходи в моделюванні вигід і витрат.

1. Система управління витратами на підприємстві та її організаційні підсистеми.
2. Розподіл витрат на постійні та змінні як основа для проведення аналізу функціонального зв'язку між витратами та обсягом виробництва. Дослідження залежності суми витрат та собівартості одиниці продукції від обсягу виробництва.
3. Метод «витрати - вигода» («вартість - ефективність») та його використання у процесі розробки й ухвалення рішень.
4. Багатофакторний аналіз собівартості виробництва варіантним методом як основа обґрунтування та вибору прийняттого рішення.

Тема 12. Моделі розв'язання проблем безбитковості діяльності суб'єкта господарювання.

1. Безбитковість підприємства: сутність, економічний зміст, базові показники для розрахунку.
2. Модель «витрати – обсяг – прибуток» (залежність між прибутком, обсягом реалізації продукції та її собівартістю).

3. Економіко-управлінський, правовий, адаптивний (комплексний) підходи до розв'язання проблем беззбитковості діяльності суб'єкта господарювання.
4. Особливості моделювання беззбиткового обсягу продаж та зони безпеки підприємства з використанням аналогової (графічної) та математичної моделей.

Завдання 1

Представлення есе на тему «Продажі. Моделі майбутнього».

Завдання 2

Розгляд презентації на тему «Оцінка очікуваних витрат для прогнозування та прийняття управлінських рішень».

Завдання 3

Відомі наступні дані:

Обсяг виробництва продукції, од.	Витрати підприємства, віднесені на продукцію, тис. грн.			Собівартість одиниці продукції, грн.		
	постійні витрати	змінні витрати	всього	постійні витрати	змінні витрати	всього
200	35	50	?	?	?	?

Розрахувати:

- загальну суму витрат підприємства, віднесених на продукцію, при обсязі виробництва 100, 300, 400, 500 од.;
- собівартість одиниці продукції з урахуванням її розподілу на змінні та постійні витрати за цими ж обсягами.

Побудувати графіки залежності (аналогові моделі) загальної суми витрат та собівартості одиниці продукції від обсягу виробництва.

Завдання 4

Відома наступна інформація про діяльність підприємства:

Показник	Товар «А»	Товар «Б»	Всього
1. Чистий дохід від реалізації, грн.	50000	?	140000
2. Змінні витрати, грн.	25000	?	68000
3. Постійні витрати, грн.	-	-	36000

Визначити:

- чистий дохід від реалізації та суму змінних витрат по товару «Б»;
- маржинальний дохід (прибуток покриття) та прибуток до оподаткування по сукупному обсягу виробництва;
- рівень беззбитковості виробництва.

Завдання 5

Відома наступна інформація про діяльність підприємства:

Показник	на одиницю продукції, грн.
1. Дохід від реалізації	500
2. Змінні витрати	280

Загальна сума постійних витрат підприємства – 170 тис. грн.

Визначити:

- дохід від реалізації та змінні витрати за умови реалізації 10 та 1000 одиниць продукції;
- прибуток покриття та прибуток до оподаткування за умови реалізації 1, 10 та 1000 одиниць продукції.

Завдання 6

Відома наступна інформація про діяльність підприємства:

Показник	Товар «Г»	Товар «Д»	Всього
1. Чистий дохід від реалізації, грн.	25000	?	80000
2. Змінні витрати, грн.	10000	?	38000
3. Постійні витрати, грн.	-	-	30000

Визначити:

- чистий дохід від реалізації та суму змінних витрат по товару «Д»;
- маржинальний дохід (прибуток покриття) та прибуток до оподаткування по сукупному обсягу виробництва;
- рівень беззбитковості виробництва.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 7

Тема 13. Аналітична оцінка імовірності банкрутства та реальних можливостей відновлення (втрати) платоспроможності підприємства.

1. Поняття банкрутства, його основні та другорядні індикатори. Критерії оцінки вірогідності банкрутства та перелік ключових економічних показників, що використовуються у процесі здійснення такої оцінки.
2. Аналітична оцінка імовірності банкрутства з використанням коефіцієнта покриття та коефіцієнта забезпеченості власними засобами, а також моделей, запропонованих зарубіжними науковцями.
3. Моделювання реальних можливостей відновлення (втрати) платоспроможності підприємства та роль коефіцієнта покриття як основного показника, який характеризує наявність таких можливостей.

Тема 14. Базові моделі та методи прийняття рішень в управлінні оподаткуванням

1. Загальна класифікація методів, які використовуються у процесі податкового планування та умови, що забезпечують альтернативність вибору рішень в сфері оподаткування.
2. Методи та моделі прийняття рішень щодо проведення перевірок платників податків органами державної податкової служби: *випадковий відбір та його роль у розробці висновків про характеристики*

сукупності платників податків, традиційні методи відбору та інтелектуальний аналіз даних у прийнятті рішень щодо проведення виїзних перевірок платників податків, статистичні вихідні (початкові) дані та моделі.

3. Основи мікроімітаційного моделювання та можливості його застосування у процесі прийняття рішень в управлінні оподаткуванням.

Завдання 1

Розгляд презентацій на теми:

1. Методи прогнозування та податкового планування: вплив їх вибору на формування рішень у сфері оподаткування, аудиту та аналізу.
2. Податкове навантаження суб'єктів господарювання: його вплив на формування важливих показників розвитку економіки України та основні методи оптимізації.
3. Моделі справляння податку на додану вартість у сфері сільськогосподарського виробництва та напрями їх впровадження.
4. Оцінка рівня податкового навантаження на сільськогосподарське підприємство.
5. Податкові інструменти як засіб державного регулювання інноваційних процесів в економіці.
6. Податкові ризики: характеристика та шляхи мінімізації.
7. Податкове планування та податкова оптимізація в системі управління підприємством.
8. Управління оподаткуванням: формування підходів щодо визначення основоположних категорій і понять.

Завдання 2

Відомі наступні дані про діяльність підприємства:

Показник	на початок року	на кінець року
1. Валюта балансу, тис. грн.	12600	12840
2. Питома вага у валюті балансу (за відповідними розділами активу та пасиву), %:		
- вартості оборотних активів	56,5	60,2
- обсягу власного та прирівняного до нього капіталу	55,5	52,8
- поточних зобов'язань	34,6	35,9

Розрахувати:

- коефіцієнт покриття;
- коефіцієнт автономії.

Оцінити ймовірність банкрутства підприємства на основі використання двофакторної моделі Z – рахунку Альтмана.

Завдання 3

Відомі наступні дані про діяльність підприємства:

Показник	на початок року	на кінець року
1. Валюта балансу, тис. грн.	5814	5926
2. Частка власного та прирівненого до нього капіталу у валюті балансу, %	49,8	51,2
3. Обсяг необоротних активів, тис. грн.	3200	3260
4. Чистий дохід від реалізації, тис. грн.	2185	2200
5. Прибуток, тис. грн.:		
- від операційної діяльності	660,2	684,7
- чистий	820,0	780,0

Розрахувати необхідні коефіцієнти та оцінити ймовірність банкрутства підприємства на основі використання п'ятифакторної моделі Z – рахунку Альтмана.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 8

Тема 15. Генерування ідей, застосування методів ситуаційного аналізу та абстрактне мислення в процесі вирішення управлінських завдань в аналізі, аудиті та оподаткуванні

1. Генерування ідей: методи, способи, організація процесу.
2. Абстрактне мислення та його характерні особливості.
3. Сутність теорії ігор та концептуальний підхід до застосування теорії ігор у прийнятті рішень в аналізі, аудиті та оподаткуванні.
4. Творче мислення і неформальні методи рішень: *творчість як основа методів розв'язання завдань; евристичні методи розробки рішень; побудова сценаріїв розвитку подій при розробці рішення; експертні методи у розробці рішень в аналізі, аудиті та оподаткуванні.*

Тема 16. Наукові дослідження у сфері прийняття рішень в аналізі, аудиті та оподаткуванні

1. Загальні підходи у плануванні та організації наукових досліджень, оприлюдненні їх результатів.
2. Теоретичний та емпіричний рівні наукових досліджень в аналізі, аудиті та оподаткуванні.
3. Організація, методологія та методи наукових досліджень у сфері прийняття рішень в аналізі, аудиті та оподаткуванні.
4. Інформаційне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення наукових досліджень у сфері податкового планування та мінімізації податкових ризиків.

Завдання 1

Необхідно коротко описати суть наступних методів експертної оцінки:

Методи	Пояснення суті
1. Методи індивідуальної експертної оцінки:	
➤ метод «інтерв'ю»	
➤ аналітичний метод експертного прогнозування	
➤ метод написання сценаріїв	
2. Методи колективної експертної оцінки:	
➤ метод колективної генерації ідей (метод «мозкового штурму»)	
➤ метод Дельфі	
➤ метод «синектика»	

Сформувати Google-таблицю, згенерувати посилання для спільного доступу до файлу, поділитися ним з викладачем.

Завдання 2

Питання для обговорення: «З метою зниження рівня податкового навантаження на підприємство першочергово необхідно забезпечувати постійний моніторинг доходів».

З використанням методу «прес» необхідно висловити власну позицію щодо цього твердження та обґрунтовано її аргументувати з виокремленням етапів «Я вважаю, що ... Тому що ... Наприклад ... Отже ...»:

- ✓ позиція («Я вважаю, що...»);
- ✓ обґрунтування (поясніть, чому ви так вважаєте, наведіть докази на підтримку вашої позиції: «Тому що...»);
- ✓ приклад («Наприклад...»)
- ✓ висновки («Отже...»)

Завдання 3

На основі розгляду варіантів розв'язання проблемного питання, приклад якого наводиться в завданні 2, необхідно, використовуючи метод «займи позицію»:

- 1) узагальнити найбільш переконливі аргументи;
- 2) переконатися в аргументованості власної позиції, або ж змінити власну думку.

Завдання 4

Дослідити поняття «управлінське рішення» з посиланням на джерела інформації, оформлені у відповідності з ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

Завдання 5

Розгляд презентацій на теми:

1. Вибір напрямку та послідовність наукових досліджень.
2. Дослідницькі принципи науки та методи наукового пізнання.
3. Наукове мислення в організації та проведенні наукових досліджень.
4. Експериментальні дослідження.
5. Інструменти податкового регулювання як засіб стимулювання інноваційної активності суб'єктів господарювання.

2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ

Форма підсумкового контролю: екзамен. Оцінку підсумкового семестрового контролю у формі екзамену становить сума балів за результатами рубіжних контролів та балів, набраних здобувачем вищої освіти при складанні семестрового екзамену. Протягом семестру здобувач може отримати максимум 60 балів, в тому числі за перший рубіжний контроль – 30 балів, за другий рубіжний контроль – 30 балів. Загальна кількість балів, виділених на проведення семестрового екзамену складає 40 балів. Кількість балів, одержана здобувачем вищої освіти на екзамені, додається до результатів рубіжних контролів, що разом складає оцінку знань здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни за 100-бальною шкалою та переводиться в оцінку за шкалою ЄКТС і національною шкалою («Відмінно», «Добре», «Задовільно», «Незадовільно»).

При поточному контролі здобувач має можливість отримати бали за активність на лекційних та практичних заняттях, виявлення рівня підготовки здобувачів із зазначеної теми під час опитування у т.ч. перехресні, тестування, презентації та захист індивідуальних завдань, вирішення кейсових і ситуаційних завдань, розрахункових задач, активної наукової діяльності, участь у науково-практичних конференціях, підготовка публікацій.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, тестовий контроль.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

На поточне оцінювання для дисципліни відведено 60 балів. Нарахування балів відбувається та узагальнюється під час рубіжного контролю, який передбачений двічі: в середині семестру та за тиждень до закінчення семестру. Максимальна загальна кількість балів, виділених для оцінки результатів під час одного рубіжного контролю робочою програмою навчальної дисципліни, при семестровому підсумковому контролі складає 30 балів. У такий спосіб забезпечується рівномірність фактичного навантаження на здобувача упродовж семестру.

Розподіл балів для поточного оцінювання за видами робіт відображено в таблицях:

Розподіл балів для поточного оцінювання за видами робіт

Види робіт	Розподіл балів у %	Кількість балів за поточним оцінюванням	Розподіл балів за рубіжними контролями	
			I	II
1	2	3	4	5
Поточне опитування	10%	6	3	3
Поточне тестування	10%	6	3	3
Розв'язування розрахункових та ситуаційних завдань, в т.ч. із застосуванням сучасних програмних продуктів	30%	18	9	9
Підготовка доповідей, есе, створення індивідуальних або колективних презентацій на певну тематику	20%	12	6	6
Участь у груповій роботі (дискусіях, обговореннях)	10%	6	3	3
Участь в науково-практичній конференції або публікація статті на тематику згідно плану курсу	10%	6	6	-
Узагальнююче тестування за результатами засвоєння матеріалу ЗК 1 та ЗК 2	10%	6	-	6
Разом	100%	60	30	30

Кількість робіт, яку має виконати здобувач, щоб отримати максимальну кількість балів за поточним оцінюванням при оцінюванні кожного виду робіт, зазначена в таблиці:

Розподіл балів за видами робіт під час поточного оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів під час поточного оцінювання	Максимальна кількість балів за один вид робіт	Кількість робіт, яку має виконати здобувач, щоб отримати максимальну кількість балів за поточним оцінюванням при оцінюванні кожного виду робіт максимальною кількістю балів	В тому числі розподіл за рубіжними контролями	
				I	II
1	2	3	4	5	6
Поточне опитування	6	1	6 відповідей	3/ 3 бали	3/ 3 бали
Поточне тестування	6	0,15	40 тестових питань	20 / 3 бали	20 / 3 бали
Розв'язування розрахункових та ситуаційних завдань, в т.ч. із застосуванням сучасних програмних продуктів	18	3	6 завдань	3/ 9 балів	3/ 9 балів
Підготовка доповідей, есе, створення індивідуальних або колективних презентацій на певну тематику	12	3	4 доповіді з підготовкою есе або презентації	2/ 6 балів	2/ 6 балів
Участь у груповій роботі (дискусіях, обговореннях)	6	1	6 участей в дискусіях, обговореннях	3/ 3 бали	3/ 3 бали
Участь в науково-практичній конференції або публікація статті на тематику згідно	6	6	1 участь / публікація	1/ 6 балів	-

Види робіт	Максимальна кількість балів під час поточного оцінювання	Максимальна кількість балів за один вид робіт	Кількість робіт, яку має виконати здобувач, щоб отримати максимальну кількість балів за поточним оцінюванням при оцінюванні кожного виду робіт максимальною кількістю балів	В тому числі розподіл за рубіжними контролями	
				I	II
1	2	3	4	5	6
плану курсу					
Узагальнююче тестування за результатами засвоєння матеріалу ЗК 1 та ЗК 2	6	0,15	40 тестових питань		40 / 6 балів
Разом	60	x	x	30	30

Так, при поточному опитуванні здобувач може отримати:

- 1 бал за 1 відповідь - при правильній та вичерпній відповіді;
- 0,5 бали - якщо відповідь загалом правильна, але потребує доповнення;
- 0 балів - не правильна відповідь.

Поточні тестові завдання застосовуються у рамках першого змістового модуля (включають перелік питань за темами 1-8 у рамках практичних занять 1-4 (20 тестових питань)), та у межах другого змістового модуля (включають перелік питань за темами 9-16 у рамках практичних занять 5-8 (20 тестових питань)). При цьому здобувач може отримати:

- 0,15 бала за 1 відповідь - при правильній відповіді;
- 0 балів - за неправильну відповідь.

Розв'язування практичних / ситуаційних завдань дає можливість отримати:

- 3 бали - коли завдання вирішено вірно з наданням вичерпних пояснень;
- 2 бали - коли завдання вирішено загалом вірно, здобувачем сформульовано висновки, проте мають місце несуттєві неточності;
- 1 бал - коли при вирішенні завдання мають місце більш суттєві неточності, не сформульовано висновки;
- 0 балів - коли завдання не вирішено.

За підготовку однієї доповіді, есе, презентації здобувач може отримати:

3 бали – здобувач готує доповідь, есе або презентацію, в яких аргументовано, вичерпно, змістовно розкриває обрану тематику, дає чіткі

відповіді на запитання, поставлені викладачем та аудиторією, при цьому вільно володіє економічними категоріями, реферат, есе, презентація готуються у повній відповідності з правилами щодо їх оформлення;

1 бал – здобувач готує доповідь, есе або презентацію, в яких у достатній мірі розкриває обрану тему, дає відповіді на запитання, поставлені викладачем та аудиторією, але допускає неточності у викладі організаційно-методичних підходів та дотриманні вимог до оформлення;

0 балів – здобувач допускає істотні помилки при розкритті теми есе/презентації, використовує застарілу інформацію, мають місце суттєві погрішності у дотриманні вимог до оформлення завдання.

За участь у груповому вирішуванні завдань здобувач максимально може отримати 1 бал. При цьому враховується активність здобувача, виходячи з відсотку від кількості участей всіх учасників процесу.

За участь в науково-практичній конференції, або публікацію статті на тематику згідно плану курсу здобувач може отримати 6 балів за умови підтвердження ним участі з підготовкою тез / статті, в яких аргументовано, вичерпно, змістовно розкриває обрану тематику дослідження, а також за умови виступу з доповіддю на науковій конференції.

Підсумкові тестові завдання охоплюють перелік питань, розглянутих у рамках 2-х змістових модулів (включають перелік питань за темами 1-16 (40 тестових питань)). При цьому здобувач може отримати:

-0,15 бала за 1 відповідь - при правильній відповіді;

- 0 балів - за неправильну відповідь.

Здобувачі можуть претендувати на перезарахування кредитів у рамках ОК, яке здійснюється відповідно з «Положенням про порядок визнання та перезарахування кредитів, результатів навчання і освітніх компонентів» (наказ ректора ЦНТУ № 12-08 від 03.09.2024 р. URL: <https://kntu.kr.ua/file/content/431/polozhennia-pro-poriadok-vyznannia-ta-perezarakhuvannia-kredytiv-rezultativ-navchannia-i-osvitnikh-komponentiv.pdf>).

Здобувачі, які навчаються за заочною формою, в обов'язковому порядку виконують контрольні завдання, перелік варіантів яких представлено окремим файлом в системі МУДЛ.

3. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ЛІТЕРАТУРИ

Основні:

1. Бутко М.П., Бутко І.М., Мащенко В.П. та ін. Теорія прийняття рішень : підручн. ; за заг. ред. Бутка М.П. К.: «Центр учбової літератури», 2018. 360 с. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi56/0041360.pdf>

2. Волошин О.Ф., Мащенко С.О. Моделі та методи прийняття рішень: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. [3-є вид., перероб.]. К.: «Видавництво Людмила», 2018. 292 с. URL: http://csc.knu.ua/media/study/asp/decision_theory_mashchenko/book/book3.pdf

3. Глобальні цілі сталого розвитку: кейси для ухвалення

управлінських рішень : навчальний посібник ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Ю.М. Петрушенка. Суми: Сумський державний університет, 2020. 122 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/339162633.pdf>

4. Давидов Г.М., Малахова В.М., Магопєць О.А., Лисенко А.М. Стратегічний аналіз : навч. посіб. [Вид. 2-ге стереотипне]. К.: Знання, 2014. 389 с.

5. Зайцев О.В. Податковий менеджмент : підручник. Суми: Сумський державний університет, 2017. 412 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/55671/1/Zaitsev_podatkovyi.pdf

6. Кравченко М.О., Бояринова К.О., Копішинська К.О. Управління ризиками : навч. наоч. посіб. К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 432 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/43528>

7. Лисенко А.М. Маркетинговий аналіз як основа прийняття рішень в управлінні виробничо-збутовою діяльністю суб'єкта господарювання. *Маркетинг у підприємстві, біржовій діяльності та торгівлі в smart-суспільстві: управлінський, інноваційний та методичний виміри : колективна монографія* ; За наук. ред. І.В. Перезової. Львів: Видавець Кошовий Б.-П.О., 2023. С. 73-97. URL: <https://dspace.kntu.kr.ua/handle/123456789/13507>

8. Мороз Е.Г. Податковий менеджмент : навч. посіб. Рівне: НУВГП, 2020. 412 с. URL: <https://ep3.nuwm.edu.ua/18860/>

9. Нікітіна Л.О. Моделі та методи прийняття рішень : навч. посіб. Харків: НТУ «ХП», 2023. 179 с. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/65270>

10. Петруня Ю.Є., Літовченко Б.В., Пасічник Т.О. та ін. Прийняття управлінських рішень : навч. посіб. ; за ред. Ю.Є. Петруні. [4-те вид., переробл. і доп.] Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2020. 276 с. URL: <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/handle/123456789/4070>

11. Трифонова О.В., Тимошенко Л.В., Ус С.А. Математичні моделі і методи прийняття рішень для сталого розвитку : навч. посіб. Дніпро: НТУ «Дніпровська політехніка», 2023. 240 с. URL: <https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/165392>

Додаткові:

1. Аналітична корпоративна платформа Qlik Sense. URL: <https://www.rbcgrp.com/ua/it-platfomy/qlik-sense/>

2. Важинський С.Є., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень : навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2016. 260 с. URL: <http://repositsc.nuczu.edu.ua/handle/123456789/2558>

3. Василішин С.І. Ризики економічної безпеки в системі обліково-аналітичного забезпечення управління підприємствами. *Проблеми системного підходу в економіці*, 2019. Вип. 3 (2). С. 178-183. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PSPE_print_2019_3%282%29_28

4. Гаркуша Н.М., Цуканова О.В., Горошанська О.О. Моделі і методи прийняття рішень в аналізі та аудиті : навч. посіб. [2-ге вид.]. К.:

Знання, 2012. 583 с. URL: <https://westudents.com.ua/knigi/46-model-metodi-priynyattya-rshen-v-analz-ta-audit-garkusha-nm.html>

5. Давидов Г.М., Кузьменко Г.І. Обліково-інформаційне забезпечення оцінки податкового потенціалу суб'єкту господарювання: теорія і практика. Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2013. 264 с. URL: <https://www.cceeol.com/search/book-detail?id=462292>

6. Давидов Г.М., Шалімова Н.С., Лисенко А.М., Магопець О.А. Оподаткування та державна підтримка сільськогосподарських товаровиробників: регіональні пріоритети та євроінтеграційні процеси : монографія ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Г.М. Давидова та д-ра екон. наук, проф. Н.С. Шалімової. Кропивницький: ФОП Александрова М.В., 2017. 208 с. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/7049>

7. Давидов Г.М. та ін. Планування та адміністрування податкових надходжень як складова соціально-економічного розвитку регіону. Кіровоград: Поліграфічно-видавничий центр «Імекс-ЛТД», 2007. 374 с.

8. Дзецько Я.Ю., Мельничук Г.С. Податкові ризики та їх вплив на стан економічної безпеки підприємства. *Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського*. 2017. Вип. 15. С. 206-210. URL: <http://global-national.in.ua/archive/15-2017/41.pdf>

9. Дьякон В.М., Ковальов Л.Є. Моделі і методи теорії прийняття рішень : підручник. К.: АНФГРУП, 2013. 604 с. URL: https://www.researchgate.net/publication/292994925_Modeli_i_metodi_teorii_prijnatta_risen

10. Завербний А., Залізна Л., Жук О. Особливості формування методів прийняття рішень вітчизняними підприємствами у зовнішньоекономічній діяльності: інформаційний аспект. *Економіка та суспільство*. 2023. № 50. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-39>

11. Кузьменко Г.І., Лисенко А.М. Принципи формування системи інформації про податковий потенціал підприємства та оцінка її ефективності. *Теоретичні та прикладні питання економіки*. 2015. № 1 (30). С. 301-313. URL: http://tppe.econom.univ.kiev.ua/data/2015_30/zb30_31.pdf

12. Лаговська О.А., Легенчук С.Ф., Кузь В.І., Кучер С.В. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством : навчальний посібник. Житомир: Житомирський державний технологічний університет, 2017. 416 с. URL: https://learn.ztu.edu.ua/pluginfile.php/32469/mod_resource/content/1/KNIGA.pdf

13. Лагодієнко Н.В., Скляр Н.Б., Степаненко С.В. Електронне адміністрування податків як засіб підвищення ефективності їх сплати. *Економічний простір*. 2022. № 178. С. 78-82. URL: <http://www.prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/1073/1034>

14. Лактіонова О.А. Управління фінансовими ризиками : навчальний посібник. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2020. 256 с. URL: https://r.donnu.edu.ua/bitstream/123456789/1460/1/%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%A3%D0%A4%D0%A0%2027_10_2020.pdf

15. Лисенко А.М. Аналітична оцінка ресурсно-виробничого складника економічного потенціалу сільськогосподарських підприємств. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2022. № 1 (124). С. 134-144. URL: http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2022/1_2022/25.pdf
16. Лисенко А.М. Економічний потенціал суб'єктів господарювання сфери агробізнесу: особливості формування, систематизація показників, методи оцінки. *Концептуальні підходи та механізми стимулювання розвитку соціально-економічних систем та суб'єктів ринку : монографія* ; за заг. ред. Н.В. Шандової. Херсон: Книжкове видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2023. С. 90-149. URL: <https://dspace.kntu.kr.ua/handle/123456789/12996>
17. Лисенко А.М. Інструменти податкового регулювання як засіб стимулювання інноваційної активності суб'єктів господарювання. *Стан та умови розвитку економіки в Україні: теорія, методологія, практика* ; під ред. д.е.н., проф. О.О. Непочатенко. Умань: Видавець «Сочінський М.М.», 2018. С. 81-87. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/12114>
18. Лисенко А.М. Інформаційно-облікове забезпечення внутрішнього контролю та аналізу фінансово-господарської діяльності закладів вищої освіти державної форми власності. *Theoretical Foundations in Economics and Management : collective monograph*. Boston: Primedia eLaunch. 2022. Section 1.2, P. 17-64. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/12242>
19. Лисенко А.М. Методологічні основи прогнозування та планування в сфері розробки стратегічних рішень в аудиті, аналізі та оподаткуванні. *Економіка і регіон*. 2023. Т. 2 (89). С. 112-117. URL: <http://journals.nupp.edu.ua/eir/article/view/2942>
20. Лисенко А.М. Моделі справляння податку на додану вартість у сфері сільськогосподарського виробництва та їх впровадження на регіональному рівні. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету: Економічні науки*. 2017. вип. 31. С. 149-159. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/6899/1/18.pdf>
21. Лисенко А.М. Оцінка навантаження податку на додану вартість на господарську діяльність товаровиробника у сфері аграрного виробництва: практичний аспект. *Агропромисловий комплекс України: теорія, методологія практика* ; під ред. д.е.н., проф. Ю.О. Нестерчук. Умань: Видавець «Сочінський М.М.». 2018. С. 213-221. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/12115>
22. Лисенко А.М. Оцінка рівня податкового навантаження на сільськогосподарське підприємство : практичний аспект. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету: Економічні науки*. 2017. вип. 32. С. 152-160. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/7478/1/17.pdf>
23. Лисенко А.М. Податкові інструменти як засіб державного регулювання інноваційних процесів в економіці. *Конкурентоспроможна модель інноваційного розвитку економіки України : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., 11 квіт. 2018 р., м. Кропивницький*. Кропивницький:

Ексклюзив-Систем, 2018. С. 27-30. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/8303>

24. Лисенко А.М. Прогнозування, планування та моделювання в системі розробки рішень в аналізі, аудиті та оподаткуванні. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 51. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-51-54>

25. Лисенко А.М. Розвиток базових галузей економіки України в умовах пандемії: стан, тенденції, перспективи. *Підходи до вирішення проблем фінансування, безпеки, економічного та інформаційного розвитку суб'єктів господарювання в умовах пандемії : монографія* ; за ред. Л.М. Савчук, Л.М. Бандоріної. Дніпро: Пороги, 2021. С. 4-51. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/12065>; <https://drive.google.com/file/d/1gAxenCqOJvgZ-rxXBe6DGHBYNcQkjNAS/view>

26. Лисенко А.М. Складові елементи методики аналізу фінансової звітності малого підприємства. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2020. Т. 31 (70), № 4, ч. 2, С. 119-125. URL: http://www.econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/31_70_4/31_70_4_2/21.pdf

27. Лисенко А.М. Сутність податкового планування та фактори, що здійснюють вплив на якість податкових планів. *Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки*. 2023. Вип. 9 (42). С. 204-212. URL: <http://economics.kntu.kr.ua/archive/42.html>

28. Лисенко А.М., Акімов С.С. Аудиторські послуги у контексті виникнення загроз незалежності аудиту. *Держава та регіони. Серія : Економіка та підприємництво*. 2022. № 3 (126). С. 67-72. URL: http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2022/3_2022/12.pdf

29. Лисенко А.М., Акімов С.С. Методи прогнозування та податкового планування: вплив їх вибору на формування рішень у сфері оподаткування, аудиту та аналізу. *Причорноморські економічні студії*. 2023. Вип. 81. С. 208-212. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/13010>; <http://bses.in.ua/uk/81-2023>

30. Лисенко А.М., Акімов С.С. Теоретико-методичні основи застосування аналітичних процедур в аудиті фінансово-господарської діяльності аграрних формувань. *Економіка і регіон*. 2024. № 3 (94). С. 148-156. URL: [https://doi.org/10.26906/EiR.2024.3\(94\).3492](https://doi.org/10.26906/EiR.2024.3(94).3492)

31. Лисенко А.М., Акімов С.С., Чадай Ю.В. Методологія, методика, метод: сутність понять та особливості їх прояву у сфері податкового планування, аналізу та аудиту. *Наукові праці МАУП. Економічні науки*. 2023. Вип. 3(70). С. 129-136. URL: <http://journals.maup.com.ua/index.php/economics/article/view/2645>

32. Лисенко А.М., Бакай А.В. Податкове навантаження суб'єктів господарювання та його вплив на формування важливих показників розвитку економіки України. *Центральноукраїнський науковий вісник : Економічні*

- науки. 2018. вип. 1(34). С.180-188. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/8865>
33. Мисник Т.Г., Безкровний О.В., Романченко Ю.О. Податкові ризики: характеристика та шляхи мінімізації. *Актуальні проблеми економіки*. 2016. № 6 (180). С. 158-166. URL: http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&S21P03=FILA=&S21STR=ape_2016_6_20
34. Моделі і методи прийняття рішень в аналізі та аудиті : навч. посіб. ; За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця, к.е.н., доц. М.М. Шигун. Житомир: ЖДТУ, 2004. 352 с. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/27466>
35. Мочаліна З.М., Шутенко А.Л., Ачкасов І.А., Гріщенко А.О. Моделі та методи прийняття рішень в аналізі й аудиті : навч. посібник. Харків: ХНАМГ, 2012. 405 с. URL: http://moodle.nati.org.ua/pluginfile.php/13297/mod_resource/content/1/mochalina_z_m_ta_in_modeli_ta_metodi_priinyattya_rishen_v_an.pdf
36. Мулик Я. Дотримання професійної етики аудитора як запорука довіри до професії. *Економіка та суспільство*. 2023. № 52. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-27>
37. Осадча О.О. Податкове планування та податкова оптимізація в системі управління підприємством. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Економіка*. 2019. № 14 (42). С. 125-130. URL: <https://journals.oa.edu.ua/Economy/article/view/2533/2307>.
38. Паянок Т.М., Задорожня Т.М. Статистичний аналіз даних : навчальний посібник. Ірпінь: Університет державної фіскальної служби України, 2020. 312 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1ypf9mlmz3dDNGBpFmlzR93j168Z_Nye2/view
39. Проскура К.П., Сушкова О.Є. Основні методи оптимізації податкового навантаження в Україні. *Вісник ОНУ ім. І.І. Мечникова*, 2016. Т. 21. Вип. 3. С. 168-175. URL: <http://global-national.in.ua/issue-11-2016/19-vipusk-11-cherven-2016-r/2207-proskura-k-p-sushkova-o-e-otsinka-efektivnosti-protidiji-skhemam-minimizatsiji-podatkov-v-ukrajini>
40. Шалімова Н.С., Магопєць О.А., Босенко А.В. Управління оподаткуванням: формування підходів щодо визначення основоположних категорій і понять. *Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки*. 2023. Вип. 9 (42). С. 7-19. URL: [http://economics.kntu.kr.ua/archive/9\(42\)/42_Shelimova.html](http://economics.kntu.kr.ua/archive/9(42)/42_Shelimova.html)
41. Álvarez-Martinez, M., S. Barrios, D. d'Andria, M. Gesualdo, G. Nicodeme and J. Pycroft (2018). How Large is the Corporate Tax Base Erosion and Profit Shifting? A General Equilibrium Approach, CEPR Discussion Paper 12637, Centre for Economic Policy Research. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/09535314.2020.1865882>
42. Becker, J. and J. Englisch (2019). International effective minimum taxation – the GLOBE proposal. URL: <https://www.zbw.eu/econis->

archiv/bitstream/11159/406468/1/EBP085511943_0.pdf

43. James S. (2012). Behavioural economics and the risks of tax administration. *EJournal of Tax Research (Special Edition: Atax 10th International Tax Administration Conference)*. Vol. 10. Is. 2. P. 345-363. URL: https://ore.exeter.ac.uk/repository/bitstream/handle/10871/14994/paper7_v10n2_James.pdf?sequence=2&isAllowed=y

44. Kuzmenko H., Shalimova N., Lysenko A. (2020). Information supporting system about Tax Capacity of a Company and its Efficiency: Principles of Formation and Evaluation. *PIRETC. Journal of Social Research & Behavioral Sciences. Proceedings of the International Center for research Education & Training*. Vol. 10 Issue 03. P. 17-23. URL: <https://zenodo.org/record/4319771#.X9e0UtgzaUI>

45. Lysenko A. (2021). Management of economic potential of agribusiness entities. *Modern management: theories, concepts, implementation: monograph*. Editors: Marian Duczmal, Tetyana Nestorenko, Opole: The Academy of Management and Administration in Opole. P. 93-104. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/12064>

46. Lysenko A., Moskalenko V. (2024). Analytical Evaluation of the Effectiveness of Equity Management in Agricultural, Forestry and Fishery Enterprises in Ukraine. *Green, Blue and Digital Economy Journal*. Vol. 5 (2). P. 12-20. URL: <http://baltijapublishing.lv/index.php/gbdej/article/view/2556>

47. Next-Level Insight and Action From Your Data. URL: <https://www.qlik.com/us/products/qlik-sense>

Законодавчі та нормативні документи, міжнародні стандарти:

1. Бюджетний кодекс України : Закон України від 08.07.2010 р. № 2456-VI (зі змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>

2. Міжнародний кодекс етики професійних бухгалтерів (включаючи Міжнародні стандарти незалежності). URL: https://mof.gov.ua/uk/international_code_of_professional_ethics_accountants_including_international_independence_standards-780

3. Міжнародні стандарти контролю якості (управління якістю), аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг. URL: https://mof.gov.ua/uk/international_quality_control_standards_quality_management_audit_review_other_assurance_and_related_services-779

4. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI (зі змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

5. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>

6. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV (зі змінами та доповненнями).

URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

7. Про державне прогнозування і розробку програм економічного і соціального розвитку України : Закон України від 23.03.2000 р. № 1602-III (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1602-14#Text>

8. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу : Закон України від 18.03.2004 р. № 1629-IV (із змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1629-15#Text>

9. Про затвердження Методики оцінювання фіскальних ризиків, пов'язаних з діяльністю суб'єктів господарювання державного сектору економіки : Постанова Кабінету Міністрів України від 11.01.2018 р. № 7 (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/7-2018-%D0%BF#Text>

10. Про затвердження Методики оцінювання фіскальних ризиків : Постанова Кабінету Міністрів України від 24.04.2019 р. № 351 (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/351-2019-%D0%BF#Text>

11. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку взаємодії між підрозділами органів Державної податкової служби України при організації, проведенні та реалізації матеріалів перевірок платників податків : Наказ ДПС України від 04.09.2020 р. № 470 (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0470912-20#Text>

12. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо складання плану-графіка проведення документальних планових перевірок суб'єктів господарювання : Наказ Державної податкової служби України від 27.06.2012 р. № 553 (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0553837-12#Text>

13. Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року : Постанова Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 р. № 179 (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2021-%D0%BF#Text>

14. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16.04.1991 р. № 959-XII (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>

15. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.1991 р. № 1560-XII (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>

16. Про інноваційну діяльність : Закон України від 04.07.2002 р. № 40-IV (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>

17. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>

Інформаційні ресурси (офіційні сайти):

1. Офіційний сайт Аудиторської палати України. URL: <https://www.apu.com.ua/>
2. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <http://portal.rada.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL: <https://tax.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Державної служби фінансового моніторингу України. URL: <https://fiu.gov.ua>
6. Офіційний сайт Кабінету міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
7. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>
8. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua>
9. Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/>
10. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює регулювання у сфері ринків фінансових послуг. URL: <https://www.nfp.gov.ua>
11. Офіційний сайт Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю. URL: <https://www.apob.org.ua/>
12. Сталий розвиток для України. URL: <http://sd4ua.org>
13. An official website of the European Union. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat>
14. IndexMundi. URL: <https://www.indexmundi.com/g/rank.html>
15. NationMaster. URL: <http://www.nationmaster.com>
16. The Association of Certified Fraud Examiners (ACFE). URL: <https://www.acfe.com/>
17. The Council of Europe at a glance. URL: <https://www.coe.int/en/>
18. The Division for Sustainable Development Goals (DSDG) in the United Nations Department of Economic and Social Affairs (UNDESA). URL: <https://sdgs.un.org/>
19. The Institute of Taxation and Economic Policy (ITEP). URL: <https://itep.org/>
20. The Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). URL: <https://www.oecd.org/>
21. The World Bank Group. URL: <https://www.worldbank.org/en/businessready>
22. The World Trade Organization (WTO). URL: www.wto.org

Навчально-методичне видання

Моделі та методи прийняття рішень в аналізі, аудиті та оподаткуванні :
метод. вказ. до провед. практ. занять: для здоб. ОС «Магістр» за ОНП
«Аудит, державний фінансовий контроль та експертиза» зі спец. 071 «Облік і
оподаткування»

Обсяг друк. арк. - 1,88

Укладач: Лисенко Алла Миколаївна, канд. екон. наук, доцент, доцент
кафедри аудиту, обліку та оподаткування